

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (trzecia izba)

z dnia 23 listopada 2016 r.*

Odesłanie prejudycjalne — Informowanie i ochrona konsumentów — Rozporządzenie (WE) nr 1924/2006 — Oświadczenia żywieniowe lub zdrowotne dotyczące żywności — Środki przejściowe — Artykuł 28 ust. 2 — Produkty opatrzone znakami towarowymi lub markami istniejące przed dniem 1 stycznia 2005 r. — Preparaty na bazie „esencji kwiatowych Bacha” — Znak towarowy Unii Europejskiej RESCUE — Produkty sprzedawane jako produkty lecznicze do dnia 1 stycznia 2005 r., a od tego dnia jako żywność

W sprawie C-177/15

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Bundesgerichtshof (federalny trybunał sprawiedliwości, Niemcy) postanowieniem z dnia 12 marca 2015 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 21 kwietnia 2015 r., w postępowaniu:

Nelsons GmbH

przeciwko

Ayonnax Nutripharm GmbH,

Bachblütentreff Ltd,

TRYBUNAŁ (trzecia izba),

w składzie: L. Bay Larsen, prezes izby, M. Vilaras, J. Malenovský, M. Safjan (sprawozdawca) i D. Šváby, sędziowie,

rzecznik generalny: M. Bobek,

sekretarz: M. Aleksejev, administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 6 kwietnia 2016 r.,

rozważywszy uwagi przedstawione:

- w imieniu Nelsons GmbH przez T. Salomona, B. Goebela oraz C. Alpersa, Rechtsanwälte,
- w imieniu Ayonnax Nutripharm GmbH oraz Bachblütentreff Ltd przez B. Ackermann, Rechtsanwältin,

* Język postępowania: niemiecki.

— w imieniu rządu greckiego przez A. Dimitrakopoulou, K. Karavasili, P. Paraskevopoulou, K. Nassopoulou oraz S. Lekkou działające w charakterze pełnomocników,
— w imieniu Komisji Europejskiej przez S. Grünheid, działającą w charakterze pełnomocnika,
po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 22 czerwca 2016 r.,
wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 4 ust. 3, art. 5 ust. 1 lit. a), art. 6 ust. 1, art. 10 ust. 3 oraz art. 28 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1924/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności (Dz.U. 2006, L 404, s. 9; sprostowanie Dz.U. 2007, L 12, s. 3), zmienionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 107/2008 z dnia 15 stycznia 2008 r. (Dz.U. 2008, L 39, s. 8) (zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1924/2006”).
- 2 Wniosek ów został złożony w ramach sporu pomiędzy Nelsons GmbH a Ayonnax Nutripharm GmbH, spółką z siedzibą w Niemczech, i Bachblütentreff Ltd, spółką z siedzibą w Zjednoczonym Królestwie, w przedmiocie preparatów sporządzanych na bazie esencji kwiatowych sprzedawanych przez spółkę Nelsons pod znakiem towarowym Unii Europejskiej RESCUE.

Ramy prawne

Prawo Unii

Rozporządzenie (WE) nr 178/2002

- 3 Artykuł 2 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz.U. 2002, L 31, s. 1 – wyd. spec. w jęz. polskim, rozdz. 15, t. 6, s. 463), zatytułowany „Definicja »żywności«”, stanowi:

„Do celów niniejszego rozporządzenia »żywność« (lub »środek spożywczy«) oznacza jakiegokolwiek substancje lub produkty, przetworzone, częściowo przetworzone lub nieprzetworzone, przeznaczone do spożycia przez ludzi lub [takie], których spożycia przez ludzi można się spodziewać.

»Środek spożywczy« [Pojęcie to] obejmuje napoje, gumę do żucia i wszelkie substancje, łącznie z wodą, świadomie dodane do żywności podczas jej wytwarzania, przygotowania lub obróbki. [...]

[Pojęcie] »Środek spożywczy« [»Żywność«] nie obejmuje:

[...]

- d) produktów leczniczych w rozumieniu dyrektyw[y] [Rady] 65/65/EWG [z dnia 26 stycznia 1965 r. w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do leków gotowych (Dz.U. 1965, 22, s. 369)] i [dyrektywy Rady] 92/73/EWG [z dnia 22 września 1992 r. rozszerzającej zakres zastosowania dyrektyw 65/65/EWG i 75/319/EWG w sprawie

zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych lub administracyjnych dotyczących produktów leczniczych i ustanawiającej dodatkowe przepisy w odniesieniu do homeopatycznych produktów leczniczych (Dz.U. 1992, L 297, s. 8)];

[...]”.

Rozporządzenie nr 1924/2006

4 Zgodnie z motywami 1 i 4 rozporządzenia nr 1924/2006:

„(1) Coraz więcej środków spożywczych jest etykietowanych i reklamowanych [w Unii] przy wykorzystaniu oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych. Dla zapewnienia wysokiego poziomu ochrony konsumentów i ułatwienia im wyboru wprowadzane na rynek produkty, w tym produkty importowane, powinny być bezpieczne i odpowiednio etykietowane. Zróżnicowany i zrównoważony sposób odżywiania się jest niezbędny dla zdrowia, a znaczenie pojedynczych produktów w kontekście ogólnej diety jest względne.

[...]

(4) Niniejsze rozporządzenie powinno mieć zastosowanie do wszelkich oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych przedstawianych w przekazach o charakterze komercyjnym, w tym między innymi w reklamie rodzajowej danych kategorii żywności i w kampaniach promocyjnych takich jak np. kampanie wspierane w całości lub w części przez organy władzy publicznej. Nie powinno ono mieć zastosowania do oświadczeń przedstawianych w przekazach o charakterze niekomercyjnym, jak np. w wytycznych lub poradach żywieniowych, wydawanych przez organy i jednostki władzy publicznej odpowiedzialne za zdrowie lub w niekomercyjnych przekazach i informacjach w prasie oraz w publikacjach naukowych. Niniejsze rozporządzenie powinno mieć zastosowanie również do znaków towarowych i marek, które mogą być odbierane jako informacje [oświadczenia] żywieniowe lub zdrowotne”.

5 Artykuł 1 owego rozporządzenia, zatytułowany „Przedmiot i zakres stosowania”, stanowi:

„1. Niniejsze rozporządzenie harmonizuje przepisy ustawowe, wykonawcze i działania administracyjne państw członkowskich odnoszące się do oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych w celu zapewnienia skutecznego funkcjonowania rynku wewnętrznego przy jednoczesnym zapewnianiu wysokiego poziomu ochrony konsumentów.

2. Niniejsze rozporządzenie znajduje zastosowanie do oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych zawartych w przekazach komercyjnych, zarówno w etykietowaniu, przy prezentacji, jak i w reklamach żywności, przeznaczonej dla konsumentów końcowych.

[...]

3. Znak towarowy, marka lub nazwa marketingowa pojawiające się na etykiecie, przy prezentacji lub w reklamie żywności, która może być odbierana [które mogą być odbierane] jako oświadczenie żywieniowe lub zdrowotne, mogą być stosowane bez poddania ich procedurze uzyskania zezwolenia przewidzianej w niniejszym rozporządzeniu, pod warunkiem że towarzyszy im oświadczenie żywieniowe lub zdrowotne na tej samej etykiecie, przy prezentacji lub w reklamie, które spełnia wymogi niniejszego rozporządzenia.

[...]”.

6 Artykuł 2 tego rozporządzenia, zatytułowany „Definicje”, przewiduje:

„1. Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się:

- a) definicje »żywności«, »podmiotów działających na rynku spożywczym«, »wprowadzania na rynek« oraz »konsumenta końcowego« zawarte w art. 2, art. 3 ust. 3, art. 3 ust. 8 i art. 3 ust. 18 rozporządzenia [nr 178/2002];

[...]

2. Zastosowanie mają również następujące definicje:

- 1) »oświadczenie« oznacza każdy komunikat lub przedstawienie, które zgodnie z przepisami [Unii] lub krajowymi nie są obowiązkowe, łącznie z przedstawieniem obrazowym, graficznym lub symbolicznym w jakiegokolwiek formie, które stwierdza, sugeruje lub daje do zrozumienia, że żywność ma szczególne właściwości;

[...]

- 5) »oświadczenie zdrowotne« oznacza każde oświadczenie, które stwierdza, sugeruje lub daje do zrozumienia, że istnieje związek pomiędzy kategorią żywności, daną żywnością lub jednym z jej składników a zdrowiem;

[...]”.

7 Artykuł 4 owego rozporządzenia, zatytułowany „Warunki stosowania oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych”, stanowi w ust. 3:

„Napoje o zawartości alkoholu większej niż 1,2% objętości nie mogą być opatrywane oświadczeniami zdrowotnymi.

[...]”.

8 Artykuł 5 rozporządzenia nr 1924/2006, zatytułowany „Ogólne warunki”, zawiera ust. 1 o następującym brzmieniu:

„Stosowanie oświadczeń żywieniowych lub zdrowotnych jest dozwolone jedynie w przypadkach, gdy spełnione są następujące warunki:

- a) na podstawie ogólnie uznanych dowodów naukowych potwierdzone zostało, że obecność lub brak, albo też obniżona zawartość w danej żywności lub kategorii żywności składnika odżywczego lub innej substancji, do której odnosi się oświadczenie, ma korzystne działanie odżywcze lub fizjologiczne.

b) składnik odżywczy lub inna substancja, której dotyczy oświadczenie:

- (i) jest zawarty(-a) w produkcie końcowym w znaczącej ilości określonej w przepisach [Unii] lub – gdy nie istnieją takie przepisy – w ilości, która ma zgodne z oświadczeniem działanie odżywcze lub fizjologiczne, co potwierdzają ogólnie uznane dowody naukowe; [...]

[...]”.

- 9 Artykuł 6 owego rozporządzenia, zatytułowany „Naukowe potwierdzanie oświadczeń”, przewiduje w ust. 1:

„Oświadczenia żywieniowe i zdrowotne muszą się opierać na ogólnie przyjętych dowodach naukowych i być nimi potwierdzone”.

- 10 Artykuł 10 wspomnianego rozporządzenia, dotyczący oświadczeń zdrowotnych i zatytułowany „Warunki szczególne”, stanowi w ust. 1 i 3:

„1. Oświadczenia zdrowotne są zabronione, o ile nie są one zgodne z ogólnymi wymaganiami zawartymi w rozdziale II i wymaganiami szczególnymi zawartymi w niniejszym rozdziale oraz o ile nie zostało udzielone w odniesieniu do nich zezwolenie zgodnie z niniejszym rozporządzeniem i nie figurują w wykazie dozwolonych oświadczeń zawartym w art. 13 i 14.

[...]

3. Odniesienie do ogólnych, nieswoistych korzyści, jakie przynosi dany składnik odżywczy lub dana żywność dla ogólnego dobrego stanu zdrowia i dla związanego ze zdrowiem dobrego samopoczucia, może być zamieszczone jedynie w przypadku, gdy towarzyszy mu [szczególne] oświadczenie zdrowotne znajdujące się w wykazach zawartych w art. 13 lub 14”.

- 11 Artykuł 28 tego rozporządzenia, zatytułowany „Środki przejściowe”, przewiduje w ust. 2:

„Produkty opatrzone znakami towarowymi lub markami istniejąc[e] przed dniem 1 stycznia 2005 r., które nie są zgodne z niniejszym rozporządzeniem, mogą pozostawać w obrocie rynkowym do dnia 19 stycznia 2022 r., po czym będą miały zastosowanie przepisy niniejszego rozporządzenia”.

Prawo niemieckie

- 12 Zgodnie z § 3 ust. 1 Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb (ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji), w brzmieniu mającym zastosowanie w sporze rozpatrywanym w postępowaniu głównym (BGBl. 2010 I, s. 254, zwanej dalej „UWG”):

„Zakazane są nieuczciwe praktyki handlowe, jeżeli w sposób znaczący mogą wpłynąć na interesy podmiotów konkurencyjnych, konsumentów lub innych uczestników rynku”.

- 13 Paragraf 4 UWG stanowi:

„Przykłady nieuczciwych praktyk handlowych

Czyn nieuczciwej konkurencji popełnia w szczególności ten, kto:

[...]

11) narusza przepis ustawy, którego celem jest między innymi regulowanie, w interesie uczestników rynku, zachowania na rynku”.

- 14 Paragraf 8 ust. 1 zdanie pierwsze UWG przewiduje:

„Od osoby, która stosuje niedozwolone praktyki handlowe, o których mowa w § 3 lub § 7, można żądać usunięcia ich skutków, a w wypadku groźby ponowienia praktyk – ich zaprzestania”.

Postępowanie główne i pytania prejudycjalne

- 15 Spółka Nelsons sprzedaje w Niemczech, w aptekach, preparaty sporządzone na bazie esencji kwiatowych, tak zwanych „esencji kwiatowych Bacha”. Wśród tych preparatów znajdują się produkty o nazwie „RESCUE”, które noszą oznaczenie „napój spirytusowy”, a ich zawartość alkoholu wynosi 27% objętości.
- 16 Preparaty te są sprzedawane w buteleczkach o pojemności 10 lub 20 ml z kroplomierzem, lub jako spray (zwane dalej „preparatami będącymi przedmiotem postępowania głównego”). Na ich opakowaniach widnieją odpowiednio następujące instrukcje dozowania:

„ORIGINAL RESCUE TROPFEN [(krople ORIGINAL RESCUE)]

rozcieńczyć 4 krople w szklance wody i popijać przez cały dzień lub w razie potrzeby przyjąć 4 krople w formie nierozcieńczonej”

oraz

„RESCUE NIGHT SPRAY [(spray na noc RESCUE)]

przyjąć 2 dawki aerozolu na język”.
- 17 Z postanowienia odsyłającego wynika, że przed dniem 1 stycznia 2005 r. spółka Nelsons sprzedawała w Niemczech preparaty będące przedmiotem postępowania głównego jako produkty lecznicze ze znakiem towarowym Unii Europejskiej RESCUE, który to znak był wówczas zarejestrowany dla produktów leczniczych. W 2007 r. spółka Nelsons zarejestrowała RESCUE również jako znak towarowy Unii Europejskiej dla żywności.
- 18 Dodatkowo z przedłożonych Trybunałowi akt sprawy wynika, że wyrokiem z dnia 21 lutego 2008 r. Hanseatisches Oberlandesgericht Hamburg (wyższy sąd krajowy w Hamburgu, Niemcy) uznał, że preparaty sporządzone na bazie „esencji kwiatowych Bacha” nie stanowią produktów leczniczych, lecz żywność. W następstwie owego wyroku spółka Nelsons, która nie była stroną sporu we wskazanej sprawie, zaczęła sprzedawać w Niemczech preparaty będące przedmiotem postępowania głównego, nie zmieniając ich, już nie jako produkty lecznicze, lecz jako żywność.
- 19 Spółki Ayonnax Nutripharm i Bachblütentreff, które także sprzedają w Niemczech produkty sporządzone na bazie „esencji kwiatowych Bacha”, wniosły do Landgericht München I (sądu okręgowego Monachium I, Niemcy), tytułem głównym, o ustanowienie ogólnego zakazu sprzedaży przez spółkę Nelsons preparatów sporządzanych na bazie takich esencji kwiatowych ze względu na brak zezwolenia lub rejestracji owych preparatów zgodnie z przepisami dotyczącymi produktów leczniczych.
- 20 Tytułem pomocniczym, spółki Ayonnax Nutripharm i Bachblütentreff zakwestionowały szereg komunikatów reklamowych spółki Nelsons oraz sposób, w jaki spółka ta przedstawiła na rynku niemieckim preparaty będące przedmiotem postępowania głównego. Zdaniem tych spółek spółka Nelsons promowała napoje alkoholowe, wskazując na ich korzystny wpływ na zdrowie lub brak zagrożenia dla zdrowia, co stanowi czyn nieuczciwej konkurencji.
- 21 Wyrokiem z dnia 20 września 2011 r. Landgericht München I (sąd okręgowy Monachium I) nakazał spółce Nelsons zaniechać stosowania poszczególnych komunikatów reklamowych zawierających wyrażenie „esencje kwiatowe Bacha” oraz oddalił skargę w pozostałym zakresie.

- 22 Spółki Ayonnax Nutripharm i Bachblütentreff wniosły odwołanie od tego wyroku do Oberlandesgericht München (wyższego sądu krajowego w Monachium, Niemcy). Wyrokiem z dnia 31 stycznia 2013 r. wskazany sąd uznał, że na podstawie § 3 ust. 1, § 4 pkt 11 i § 8 ust. 1 UWG owe spółki miały prawo uzyskać nakaz zaprzestania stosowania przez spółkę Nelsons praktyk handlowych w odniesieniu do preparatów będących przedmiotem postępowania głównego, ponieważ reklama i sprzedaż tych preparatów naruszały art. 4 ust. 3 rozporządzenia nr 1924/2006.
- 23 Spółka Nelsons wniosła od tego wyroku skargę rewizyjną do sądu odsyłającego, Bundesgerichtshof (federalnego trybunału sprawiedliwości, Niemcy).
- 24 Sąd ten wskazał w szczególności, że jego zdaniem wyrażenia „RESCUE TROPFEN” i „RESCUE NIGHT SPRAY” stanowią „oświadczenia zdrowotne” w rozumieniu art. 2 ust. 2 pkt 5 rozporządzenia nr 1924/2006. Znaczenie wyrazu „RESCUE” jest bowiem znane w docelowym kręgu odbiorców, w dzisiejszych czasach obytych z językiem angielskim. Wyraz ten wywołuje u zainteresowanych konsumentów wrażenie, że produkty będące przedmiotem postępowania głównego należy zastosować w celu „uratowania”, w wypadku gdy konsumenci ci mierzą się z pewnymi problemami zdrowotnymi. Tym samym istnieje związek między wyrażeniami „RESCUE TROPFEN” i „RESCUE NIGHT SPRAY” z jednej strony a poprawą stanu zdrowia z drugiej strony.
- 25 W tym względzie, zdaniem sądu odsyłającego, wyrażenia „RESCUE TROPFEN” i „RESCUE NIGHT SPRAY” zawierają odniesienie do „ogólnych, nieswoistych korzyści [...] dla dobrego stanu zdrowia i dla związanego ze zdrowiem dobrego samopoczucia” w rozumieniu art. 10 ust. 3 rozporządzenia nr 1924/2006. W związku z tym powstaje pytanie, czy wymogi ustanowione w art. 5 ust. 1 lit. a) i art. 6 ust. 1 rzeczonego rozporządzenia muszą zostać spełnione w odniesieniu do oświadczenia zdrowotnego takiego jak rozpatrywane w postępowaniu głównym.
- 26 Wreszcie sąd odsyłający wyraża wątpliwość, czy art. 28 ust. 2 rozporządzenia nr 1924/2006 ma zastosowanie, jeżeli dany produkt był sprzedawany przed dniem 1 stycznia 2005 r. nie jako żywność, lecz jako produkt leczniczy, co skutkowałoby tym, że przepisy owego rozporządzenia nie mają zastosowania do preparatów będących przedmiotem postępowania głównego w okresie przejściowym przewidzianym w tym przepisie.
- 27 W tych okolicznościach Bundesgerichtshof (federalny trybunał sprawiedliwości) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:
- „1) Czy oznaczone jako napoje spirytusowe płyny o zawartości alkoholu wynoszącej 27% objętości, sprzedawane za pośrednictwem aptek w buteleczkach o pojemności 10 lub 20 ml z kroplomierzem i jako spray, są napojami o zawartości alkoholu większej niż 1,2% objętości w rozumieniu art. 4 ust. 3 rozporządzenia nr 1924/2006, jeżeli według instrukcji dozowania podanej na ich opakowaniu:
- a) należy rozcieńczyć 4 krople płynu w szklance wody i popijać przez cały dzień lub w razie potrzeby przyjąć 4 krople w formie nierozcieńczonej,
- b) należy przyjąć na język dwie dawki płynu sprzedawanego w postaci sprayu?
- 2) Jeżeli na pytanie pierwsze lit. a) i b) należy udzielić odpowiedzi przeczącej:
- Czy także w wypadku odniesień do ogólnych, nieswoistych korzyści w rozumieniu art. 10 ust. 3 rozporządzenia nr 1924/2006 wymagane jest potwierdzenie w rozumieniu art. 5 ust. 1 lit. a) i art. 6 ust. 1 tego rozporządzenia?

- 3) Czy przepis art. 28 ust. 2 rozporządzenia nr 1924/2006 ma zastosowanie, jeżeli dany produkt był sprzedawany pod swoją marką przed dniem 1 stycznia 2005 r. nie jako żywność, lecz jako produkt leczniczy?”.

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

W przedmiocie pytania trzeciego

- 28 Poprzez pytanie trzecie, które należy zbadać w pierwszej kolejności, sąd odsyłający zmierza w istocie do ustalenia, czy art. 28 ust. 2 rozporządzenia nr 1924/2006 należy interpretować w ten sposób, że ów przepis ma zastosowanie w sytuacji, gdy produkt opatrzony znakiem towarowym lub marką był sprzedawany przed dniem 1 stycznia 2005 r. jako produkt leczniczy, a następnie, po tym dniu – zachowując niemniej te same cechy i nosząc ten sam znak towarowy lub tę samą markę – jako żywność.
- 29 Zgodnie z art. 28 ust. 2 rozporządzenia nr 1924/2006 produkty opatrzone znakami towarowymi lub markami istniejące przed dniem 1 stycznia 2005 r., które nie są zgodne z tym rozporządzeniem, mogą pozostawać w obrocie do dnia 19 stycznia 2022 r., przy czym po tym dniu znajdą do nich zastosowanie przepisy wskazanego rozporządzenia.
- 30 Przepis ów stanowi zatem środek przejściowy i odstępstwo od art. 1 ust. 3 rozporządzenia nr 1924/2006, zgodnie z którym znak towarowy, marka lub nazwa marketingowa pojawiające się na etykiecie, przy prezentacji lub w reklamie żywności, które mogą być odbierane jako oświadczenie żywieniowe lub zdrowotne, mogą być stosowane bez poddania ich procedurze uzyskania zezwolenia przewidzianej w tym rozporządzeniu, pod warunkiem że towarzyszy im oświadczenie żywieniowe lub zdrowotne na tej samej etykiecie, przy prezentacji lub w reklamie, które spełnia wymogi tego rozporządzenia.
- 31 W tym względzie należy przypomnieć, iż art. 28 ust. 2 rozporządzenia nr 1924/2006 dotyczy produktów opatrzonych znakiem towarowym lub marką, które można uznać za oświadczenie żywieniowe lub zdrowotne w rozumieniu tego rozporządzenia (zob. podobnie wyrok z dnia 18 lipca 2013 r., Green – Swan Pharmaceuticals CR, C-299/12, EU:C:2013:501, pkt 36).
- 32 W niniejszej sprawie z postanowienia odsyłającego wynika, że przed dniem 1 stycznia 2005 r. spółka Nelsons sprzedawała już preparaty będące przedmiotem postępowania głównego jako produkty lecznicze, stosując znak towarowy Unii Europejskiej RESCUE, który był wówczas zarejestrowany dla produktów leczniczych. W 2007 r. spółka Nelsons dokonała także rejestracji RESCUE jako znaku towarowego Unii Europejskiej dla żywności.
- 33 Ogłoszonym w 2008 r. wyrokiem, jak zostało wskazane w pkt 18 niniejszego wyroku, sąd niemiecki uznał, że preparaty sporządzone na bazie „esencji kwiatowych Bacha” nie stanowią produktów leczniczych, lecz żywność.
- 34 W następstwie owego wyroku spółka Nelsons zaczęła sprzedawać w Niemczech preparaty będące przedmiotem postępowania głównego jako żywność, przy czym zmianie tej nie towarzyszyła modyfikacja tych preparatów. W konsekwencji, jak zauważył sąd odsyłający, w stosunku do sytuacji istniejącej w dniu branym pod uwagę w art. 28 ust. 2 rozporządzenia nr 1924/2006, a mianowicie w dniu poprzedzającym 1 stycznia 2005 r., zmieniła się jedynie kwalifikacja prawna preparatów będących przedmiotem postępowania głównego.

- 35 Ponadto w swym postanowieniu sąd odsyłający wskazał, iż uważa on, że wyrażenia „RESCUE TROPFEN” i „RESCUE NIGHT SPRAY” są oświadczeniami zdrowotnymi w rozumieniu art. 2 ust. 2 pkt 5 rozporządzenia nr 1924/2006 oraz że RESCUE stanowi znak towarowy lub markę w rozumieniu art. 28 ust. 2 owego rozporządzenia.
- 36 Wobec tego powstaje pytanie, czy preparaty takie jak te będące przedmiotem postępowania głównego, które były sprzedawane przed dniem 1 stycznia 2005 r. jako produkty lecznicze, a następnie, po tym dniu, jako żywność, stanowią „produkty” w rozumieniu art. 28 ust. 2 wspomnianego rozporządzenia.
- 37 W tym względzie należy zauważyć, że wyraz „produkty” w rozumieniu owego przepisu należy postrzegać jako dotyczący „żywności” w rozumieniu rozporządzenia nr 1924/2006.
- 38 Po pierwsze, rozporządzenie to, jak wskazuje jego tytuł, dotyczy bowiem oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności. Po drugie, z motywu 1 oraz art. 5 ust. 1 lit. b) ppkt (i) wspomnianego rozporządzenia wynika, że akt ten nie dokonuje rozróżnienia w sposób wyraźny między „żywnością” (lub „środkami spożywczymi”) a „produktami”, stosując te dwa wyrażenia jako synonimy.
- 39 W tych okolicznościach art. 28 ust. 2 rozporządzenia nr 1924/2006 należy rozumieć w ten sposób, że dotyczy on wyłącznie żywności opatrzonej znakiem towarowym lub marką, które można uznać za oświadczenie żywieniowe lub zdrowotne w rozumieniu tego rozporządzenia (zob. podobnie wyrok z dnia 18 lipca 2013 r., Green – Swan Pharmaceuticals CR, C-299/12, EU:C:2013:501, pkt 37).
- 40 W niniejszej sprawie, zdaniem spółek Ayonnax Nutripharm i Bachblütentreff, rządu greckiego oraz Komisji Europejskiej, preparaty będące przedmiotem postępowania głównego nie mogą wchodzić w zakres stosowania art. 28 ust. 2 rozporządzenia nr 1924/2006 z tego względu, że do dnia 1 stycznia 2005 r. były one sprzedawane jako produkty lecznicze a nie jako żywność.
- 41 W tym względzie należy zauważyć, że zgodnie z art. 2 rozporządzenia nr 178/2002, do którego odsyła art. 2 ust. 1 lit. a) rozporządzenia nr 1924/2006 w odniesieniu do definicji pojęcia „żywności”, pojęcie to nie obejmuje „produktów leczniczych”.
- 42 W związku z tym preparaty będące przedmiotem postępowania głównego, których skład nie został zmieniony, nie mogą lub nie mogły być jednocześnie „żywnością” i „produktami leczniczymi”.
- 43 W konsekwencji, jak zauważył rzecznik generalny w pkt 87 opinii, gdyby preparaty będące przedmiotem postępowania głównego stanowiły „produkty lecznicze”, nie byłyby objęte zakresem stosowania rozporządzenia nr 1924/2006.
- 44 Z postanowienia odsyłającego wynika jednak, że przedstawione Trybunałowi pytanie dotyczy innej sytuacji, w której wskazane preparaty zostały przedstawione jako stanowiące w sposób obiektywny „żywność” w rozumieniu tego rozporządzenia zarówno w okresie istotnym w świetle art. 28 ust. 2 rzeczonego rozporządzenia, czyli przed dniem 1 stycznia 2005 r., jak i obecnie.
- 45 W tej sytuacji preparaty będące przedmiotem postępowania głównego, jak wynika z pkt 39 niniejszego wyroku, należy uznać za „produkty” w rozumieniu art. 28 ust. 2 rozporządzenia nr 1924/2006.
- 46 Przepis ów ma natomiast zastosowanie jedynie do produktów opatrzonych znakami towarowymi lub markami „istniejący[ch]” przed dniem 1 stycznia 2005 r.
- 47 W świetle brzmienia wspomnianego przepisu wyraz „istniejąc[e]” należy rozumieć w ten sposób, że produkty te powinny być przed tym dniem posiadać już te same cechy fizyczne oraz nosić ten sam znak towarowy lub tę samą markę. Z postanowienia odsyłającego wynika, że sytuacja taka ma miejsce w sprawie rozpatrywanej w postępowaniu głównym.

- 48 Biorąc pod uwagę powyższe rozważania, na pytanie trzecie należy odpowiedzieć, że art. 28 ust. 2 rozporządzenia nr 1924/2006 należy interpretować w ten sposób, że przepis ów ma zastosowanie w sytuacji, gdy żywność opatrzona znakiem towarowym lub marką była sprzedawana przed dniem 1 stycznia 2005 r. jako produkt leczniczy, a następnie, po tym dniu – zachowując niemniej te same cechy fizyczne i nosząc ten sam znak towarowy lub tę samą markę – jako żywność.

W przedmiocie pytań pierwszego i drugiego

- 49 W świetle odpowiedzi udzielonej na pytanie trzecie i uwzględniając charakter postępowania głównego, które dotyczy nakazu natychmiastowego zaprzestania przez spółkę Nelsons praktyk handlowych w odniesieniu do preparatów będących przedmiotem postępowania głównego, nie ma potrzeby udzielania odpowiedzi na pytania pierwsze i drugie.

W przedmiocie kosztów

- 50 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (trzecia izba) orzeka, co następuje:

Artykuł 28 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1924/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności, zmienionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 107/2008 z dnia 15 stycznia 2008 r., należy interpretować w ten sposób, że przepis ów ma zastosowanie w sytuacji, gdy żywność opatrzona znakiem towarowym lub marką była sprzedawana przed dniem 1 stycznia 2005 r. jako produkt leczniczy, a następnie, po tym dniu – zachowując niemniej te same cechy fizyczne i nosząc ten sam znak towarowy lub tę samą markę – jako żywność.

Podpisy